

జాపా లక్ష్నార్థే కవ వర్ణంతి సందర్భంగా
'టాడా' రద్దు కోసం ఉద్యమిద్దాం రండి

వక్రాలు

జస్టిస్ తార్కుంజే
 జస్టిస్ చిన్నవరెడ్డి
 జ్యూ షెర్వాండేజే
 సుందితా హక్కర్
 ఆనిల్ నారాయా (ఢిల్లీ)
 సెబాస్టియన్ (బొంబాయి)
 సుజాతో భద్ర (కలకత్తా)
 హుస్సేన్ థావస్ (ఢిల్లీ)
 ఆరవింద్ ఘోష్ (ఢిల్లీ)
 రమేష్ సింఘ్ (గుజరాత్)

నదస్తు

నవంబర్ 12, 13 తేదీలలో ఉదయం 10 గంటల నుంచి - హైదరాబాద్ లోని
రాజాప్రతాప్ ఫంక్షన్ హాల్ లో (చే నవంబర్ బస్ స్టాప్, అంబర్ పేట)

'టాడా' చట్టాన్ని గురించి ఈ రోజు దేశంలో చాలా చర్చ జరుగుతూ వుంది. ఒకప్పుడు కేవలం పౌర ప్రజాస్వామ్య హక్కుల సంఘాలు, 'టాడా' చట్టం బాధితులైన రాజకీయ సంస్థలు ఆ చట్టాన్ని ఏమర్చించేవి.. ఇప్పుడు 'టాడా'కి వ్యతిరేకంగా చాలామంది మాట్లాడుతున్నారు.

కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు, మంత్రులు, లేక మాజీ మంత్రులు అయిన జాఫర్ సరిఫ్, రాజేష్ సైలట్, అబ్దుల్ రహమాన్ అంతూలే వంటివాళ్ళు 'టాడా' దుర్వినియోగం అవుతున్నదని, దానిని రద్దు చేయడం మంచిదని అంటున్నారు.

సంజయ్ దత్ స్నేహితులైన బొంబాయి సినిమా కారలు 'టాడా'ను రద్దు చేయాలని ఆందోళన చేస్తున్నారు.

భారత సుప్రీంకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, జాతీయ మానవ హక్కుల కమిషన్ ప్రస్తుత చైర్మన్ అయిన రంగనాథ్ మిశ్రా 'టాడా' రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన చట్టమని, దానిని రద్దు చేయాలని అంటున్నారు.

ఒక్క భారతీయ జనతాపార్టీని మినహాయితే (ప్రజాస్వామ్య హక్కులకు సంబంధించిన ఏ విషయంలోనైనా ఆ పార్టీని మినహాయించవలసిందే) ప్రతిపక్ష పార్టీలన్నీ 'టాడా'ను రద్దు చేయాలని అంటున్నాయి.

కాబట్టి 'టాడా'కు యింక గుడ్లబై చెప్పడామా అంటే ఆ సుదినం యిప్పట్లో వచ్చేట్టు లేదు. భారత సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాననం ఒకసారి కాదు రెండు సార్లు 'టాడా' రాజ్యాంగం బద్దమైన చట్టమేనని ద్రువీకరించింది. అంతకు ముందు వివిధ హైకోర్టులు వెలిబుచ్చిన సందేహాలను సైతం సుప్రీంకోర్టు తోసిరాజని అంతా సక్రమంగానే వుందని ప్రకటించింది.

పోసి ప్రభుత్వానికి ఏమైనా పునరాలోచన కలగనున్నదా అంటే కేంద్ర హోంమంత్రి చవాన్ అటువంటి ఆశలేవీ పెట్టుకోవద్దని వారానికి ఒకసారి స్పష్టం చేస్తున్నాడు. 'టాడా'ను రద్దు చేసే ప్రసక్తే లేదని ఎవరూ అడగకుండానే మళ్ళీ మళ్ళీ ప్రకటిస్తున్నాడు.

టాడాను ఎందుకు వ్యతిరేకించాలి?

విచ్చలవిడిగా హింసాకాండను ప్రయోగించి ప్రజాసామాన్యాన్ని హతమాత్మే చర్యలని ఎవరైనా అనహ్యించుకుంటారు. అటువంటి చర్యలను అరికట్టడం కోసమే టాడా చట్టాన్ని తాము జారీ చేశామని, 'టాడా'ను వ్యతిరేకించడమంటే విచ్చలవిడి హింసను సమర్థించడమేనని ప్రభుత్వం అంటుంది.

ఇందులో రెండు అభ్యంతరకర విషయాలున్నాయి.

ఒక నేరం హేయమైనదైతే దానిని నివారించే చట్టం, విచారించే యంత్రాంగం న్యాయసమ్మతంగా వుండనవసరం లేదనేది ఒక తప్పుడు అభిప్రాయం. ఎంత నిచమైన నేరాన్నయినా న్యాయసమ్మతమైన శాసనాలతోనే అరికట్టాలి. నిష్పాక్షికమైన పద్ధతిలోనే విచారణ జరపాలి. లేకపోతే శిక్షపడేది దోషికో, నిర్దోషికో తెలియదు. ఎటువంటి నేరాలకైనా అమాయకులను శిక్షించకూడదు కదా? అందుకే నేర స్పృతి ఎప్పుడూ హేతుబద్ధంగా, నిష్పాక్షికంగా, న్యాయసమ్మతంగా వుండాలి. భారత రాజ్యాంగంలోని ఒక ప్రాథమిక హక్కుయిన ఆర్టికల్ 21 ఈ మాటే అంటుంది.

ఇక రెండవ విషయం ఏమిటంటే ప్రజాసామాన్యాన్ని ఊచకోత కోసి విచ్చలవిడి హింసాకాండను అరికట్టడం కోసం మాత్రమే 'టాడా'ను జారీ చేశారనేది ఒట్టి అబద్ధం. ప్రజల్లో ఈ ఆసోహ కలిగించి 'టాడా'ను వ్యతిరేకించేవాళ్లను హింసాన్మాదులుగా చిత్రించాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది.

కాని 'టాడా' చట్టాన్ని వివరంగా పరిశీలిస్తే దాని వాస్తవ స్వరూపం అర్థమవుతుంది. ప్రస్తుత సామాజిక ఆర్థిక వ్యవస్థను, రాజకీయ అధికారాన్ని వ్యతిరేకించే ఉద్యమ చర్యలలో అధికభాగం 'టాడా'కింద నేరాలవుతాయి. ఆ చర్యలవలన విచ్చలవిడి హింసాకాండ జరగనవసరం లేదు. జరగకపోయినా అవి 'టాడా' కిందికి వస్తాయి. 'టాడా' అనేది రాజకీయ ప్రత్యర్థుల్ని అణచడానికి ఉద్దేశించబడ్డ చట్టం.

మరి వ్యవస్థను వ్యతిరేకించే ఉద్యమ చర్యల వల్ల ప్రాణనష్టం, ఆస్తినష్టం జరిగితే వాటిని ప్రభుత్వం అరికట్టనవసరం లేదా అని అడుగుతారేమో! అవసరం లేదని మేము అనడం లేదు. అరికట్టడానికి కావాల్సిన చట్టాలన్నీ యిప్పటికే వున్నాయి. కొత్తగా వాటికి టెర్రరిస్టు చర్యలు, విచ్చిన్నకర కార్యకలాపాలు అని పేరుపెట్టి 'టాడా' అనే కొత్త చట్టాన్ని చేయనవసరం లేదు. ఇప్పటివరకు అమలులో వున్న చట్టాలు ముద్దాయికి కొన్ని హక్కులు కల్పిస్తాయి. సహజ న్యాయసూత్రాలను ఒక మేరకు అనుసరిస్తాయి. ఇవేవీ లేని చట్టం 'టాడా'. సహజ న్యాయసూత్రాలకు వ్యతిరేకమైన చట్టాన్ని తయారుచేసి వ్యవస్థను వ్యతిరేకించినవారిపై ప్రయోగించడం 'టాడా' వెనక వున్న ఆసలు ఉద్దేశం.

సాయుధపోరాట మార్గాన్ని ఎంచుకున్న కమ్యూనిస్టు విప్లవకారులు చేపట్టే ప్రతి చర్య 'టాడా' కిందికి వస్తుంది. అది సారా దుకాణం మీద దాడి చేయడం కావచ్చు. గిరిజనులకు అడవి భూములు పంచడం కావచ్చు. కరువు పీడిత ప్రజలను సమీకరించి కరువుదాడులను నిర్వహించడం కావచ్చు. ఏటప్పటికీ 'టాడా' వర్తిస్తుంది.

అనలు అయుధాలే ఉపయోగించకుండా ఒక ఉద్యమం చేపట్టినా, చేపట్టిన వాళ్లు విప్లవ కమ్యూనిస్టులు కాబట్టి 'టాడా' చట్టం ప్రయోగిస్తున్నారు. విప్లవ కమ్యూనిస్టు సంస్థల కార్యకర్తలు ఎవరు అరెస్టుయినా కేవలం వాళ్ల రాజకీయ భావాల వల్ల 'టాడా' కేసు పెడుతున్నారు. మన రాష్ట్రంలో నక్సలైట్లను పేరు మీద 'టాడా' కేసు మోపబడ్డవారు కనీసం 15 వేల మంది ఉన్నారు.

బాబ్రి మసీదు కూల్చివేత తర్వాత బొంబాయి నగరంలో శివసేన మూకలు ముస్లింలపైన ప్రాణాంతకమైన దాడులు చేసాయి. పోలీసులు వాళ్లతో కుమ్మక్కై ముస్లింలకు రక్షణ కల్పించడంలో విఫలమయ్యారు. ఆ తర్వాత కొన్ని నెలలకు బొంబాయి నగరంలో పెద్ద యెత్తున బాంబుపేలుళ్లు జరిగాయి. ప్రాణనష్టంకన్నా ఆస్తి నష్టమే ఎక్కువ జరిగింది. ముస్లింల తరపున దాహద్ ఇబ్రహీం వంటి కొందరు వ్యక్తులు ఈ ప్రతీకారచర్యకు పాల్పడ్డారని అధికార యంత్రాంగం భావించింది. ముస్లింలపైన శివసేన దాడి చేస్తుంటే వారిని కాపాడలేకపోయిన అధికార యంత్రాంగం ఈ పేలుళ్లను ద్వైరరిష్టు చర్యగా భావించి వందల మందిని (ప్రధానంగా ముస్లిం యువకులను) 'టాడా' కింద అరెస్టు చేసింది. దినపత్రికలు విపరీతంగా ప్రచారం యిచ్చిన సంజయ్ దత్ వీరిలో ఒకడు మాత్రమే.

వాగా, మిజో, గూర్ఖా తదితర అల్ప సంఖ్యాక జాతులు పరాయిపీడనకువ్యతిరేకంగా చాలాకాలంగా పోరాటం చేస్తున్నాయి. కాశ్మీర్ లోనూ తమ భవిష్యత్తు తాము నిర్ణయించుకునే హక్కు కోసం పోరాటం సాగుతోంది. పంజాబ్ లోనూ యిది చాలాకాలం ఉధృతంగా సాగింది. ఈ పోరాటాలలో జరిగే విచ్ఛలవిధి హింసాకాండే కాక పోరాటకారులు చేపట్టే ప్రతి చర్య 'టాడా' కింద నేరమవుతుంది. ఆ ప్రాంతలలో 'టాడా' చట్టాన్ని విచ్ఛలవిధిగా ప్రయోగిస్తున్నారు.

అగ్రకుల అధిపత్యాన్ని ప్రతిఘటించడానికి దళితులు సాయుధులు కావాలని ఈ మధ్య కొన్ని దళిత సంస్థలు ప్రకటిస్తున్నాయి. ఆ పని చేస్తే అది 'టాడా' కింద నేరమవుతుంది. ఈ మార్గం అవలంబించే దళితులంతా ద్వైరరిష్టులవుతారు.

అనలు హింస ఏమీ చేయకుండానే కేవలం కొన్ని అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరచడం 'టాడా' కింద నేరమవుతుంది. దేశంలోని ఏ జాతి ప్రజలైనా ఈ దేశంలో వుండడానికి యిష్టపడక వేరుపడిపోవాలని భావిస్తే ఆ ఆలోచనను వ్యక్తం చేయడం, ప్రోత్సహించడం, సమర్థించడం సహితం 'టాడా' కింద నేరం. ఏ అయుధాలూ పట్టుకోనవసరం లేదు. కేవలం స్వయం నిర్ణయ ఆకాంక్షను వ్యక్తం చేయడమే నేరం. దానికి శిక్ష యావజ్జీవ శ్రైదు కాగలదు.

పైన పేర్కొన్న పోరాటాలన్నీ న్యాయమైనవేనా అని మీరు అడగవచ్చు. అవన్నీ సమర్థనీయమైనవా కావా అనేది యిక్కడ అప్రస్తుతం. వాటినిన్నిటిని సమర్థించమని మేము మిమ్మల్ని అడగడం లేదు. వాటికి ద్వైరరిష్టు చర్యలు లేక విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపాలు అని ముద్రవేసి సహజ న్యాయసూత్రాలకు విరుద్ధమైన చట్టం కింద వేలసంఖ్యలోజనాన్ని జైళ్లలో నెట్టడం అన్యాయమంటున్నాం. ఆ ఉద్యమాలన్నీ కొన్ని ప్రత్యేకమైన పరిస్థితి నుంచి వుట్టాయి. వాటిని ప్రభుత్వం రాజకీయ ఉద్యమాలుగా గుర్తించాలి. వాటితో రాజకీయంగా వ్యవహరించాలి. ఆ ఉద్యమాల వలన శాంతి భద్రతలకు భంగం కలిగితే భారత రాజ్యాంగంలోని ప్రాథమిక హక్కులకు లోబడి చర్య తీసుకోవాలి. అంతే తప్ప వ్యవస్థను వ్యతిరేకించే రాజకీయ కార్యచరణను ద్వైరరిజం అనడానికి వీలేదు. రాజకీయ అభిప్రాయాలను విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపాలు అనడానికి వీలేదు.

'టాడా' ఉద్దేశమే దుర్మార్గమైనది. అయితే దాన్ని అమలుచేసే క్రమంలో పోలీసులు పరిధిని దాటి మరి దుర్మార్గంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. 'టాడా' దృష్టిలో కూడ ద్వైరరిజం కాని దానికి పోలీసులు ద్వైరరిజం అని పేరు పెడుతున్నారు. గుజరాత్ రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక కార్యకుల మీద 'టాడా' చట్టాన్ని విచ్ఛలవిధిగా ప్రయోగించడం దీనికొక దృష్టాంతం.

'టాడా' వల్ల ముద్దాయి కోల్పోయే హక్కులేవి?

ముద్దాయి దాదాపు అన్ని హక్కులు కోల్పోవలసి వస్తుంది.

మామూలు కేసులలో ముద్దాయికి రెండువారాల రిమాండు ఇస్తారు. 'టాడా' కేసులలో రెండు నెలల రిమాండు ఇస్తారు.

మామూలు కేసులలో అరెస్టుయిన ముద్దాయిని జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ దగ్గర హాజరు పరుస్తారు. తనను పోలీసులు హింసించి వుంటే మేజిస్ట్రేట్ కు నివేదించుకునే అవకాశం ముద్దాయికి ఉంటుంది. 'టాడా' కేసులలో మందల రెవెన్యూ ఆఫీసర్ తో మొదలు పెట్టి ఏ ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేట్ దగ్గరయినా హాజరు పరచవచ్చు. వాళ్లకు ముద్దాయి ఏం చెప్పుకున్నా ప్రయోజనం ఉండదు.

మామూలు కేసులలో ముద్దాయి చేత పోలీసులు లాకప్పులో ఏం చెప్పించినా అది కోర్టులో సాక్ష్యంగా చెల్లుబాటు కాదు. 'టాడా' కేసులలో ఎస్పి ర్యాంకు పోలీసు అధికారి దగ్గర ముద్దాయి తన నేరం 'ఓప్పేసుకుంటే' అది సాక్ష్యంగా చెల్లుబాటు అవుతుంది. అంటే చిత్తహింసలకు చట్టబద్ధత లభించింది.

మామూలు కేసులలో నేరం రుజువయ్యేంతవరకు కోర్టు ముద్దాయిని సర్వోష్ఠిగా పరిగణిస్తుంది. 'టాడా' కేసులలో ఇది ఒక మేరకు తలకిందులవుతుంది. ముద్దాయి నిర్దోషి అని కోర్టు నమ్మితే తప్ప బెయిలు ఇవ్వదు. కొన్ని సందర్భాలలో తన నిర్దోషిత్వాన్ని ముద్దాయి రుజువు చేసుకోలేకపోతే నేరం రుజువయినట్లేనని కోర్టు భావిస్తుంది.

మామూలు కేసులలో అరెస్టుయినందువల్ల ముద్దాయి అన్నకేమీ నష్టం కలుగదు. 'టాడా' కేసులలో అరెస్టుకాగానే ముద్దాయి అన్నీ కోర్టు తన అధీనంలోకి తీసుకోవచ్చు. నేరం రుజువయితే ముద్దాయి అన్నీ మొత్తం ప్రభుత్వం పరం అవుతుంది. అది ఆ నేరం వల్ల పొందిన అన్ని కాకపోయినా జప్తు అవుతుంది.

మామూలు కేసులలో కేసు విచారణ బహిరంగంగా జరుగుతుంది. 'టాడా' కేసులలో కోర్టు నేరవిచారణను రహస్యంగా జరుపవచ్చు.

మామూలు కేసులలో కేసు విచారణ స్థానికంగానే జరుగుతుంది. 'టాడా' కేసులలో కేసు విచారణ దేశంలో ఎక్కడయినా జరుపవచ్చు.

మామూలు కేసులలో ముద్దాయి మీద ఉన్న అభియోగం, సాక్ష్యం పూర్తిగా ముద్దాయికి తెలుస్తుంది. 'టాడా' కేసులలో సాక్షుల పేర్లు రహస్యంగా ఉంచవచ్చు.

మామూలు కేసులలో కనిష్ట శిక్ష, గరిష్ట శిక్ష నేరం తీవ్రతను బట్టి ఉంటాయి. 'టాడా' కేసులలో ఏ నేరానికయినా కనిష్ట శిక్ష 5 సం॥ల శ్రైదు, గరిష్ట శిక్ష జీవిత శ్రైదు, లేక ఉరిశిక్ష.

ఈ విధంగా 'టాడా' ముద్దాయికుంటే ఒక్కొక్క హక్కును తొలగించి వేస్తుంది. ఎంత ఘోరమైన నేరాన్నయినా ఇంత అన్యాయంగా విచారించడం తప్పదు. ఈ రకంగా విచారణ జరిపితే శిక్ష వడేది దోషికో నిర్దోషికో ఎవరూ చెప్పలేరు.

అటువంటిది వ్యవస్థను వ్యతిరేకించే రాజకీయ చర్యలకు "ద్వైరరిజం" లేక "విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపం" అని ముద్రవేసి విచారించడానికి, శిక్షించడానికి 'టాడా' వంటి చట్టం చేయడం భావ్యమేనా? ప్రజాస్వామ్య చైతన్యం గల పౌరులుగా దీనిని మనం సహిద్దామా?

ఆంధ్రప్రదేశ్ పౌరహక్కుల సంఘం (APCLC)
ప్రజాస్వామ్య హక్కుల పరిరక్షణ సంస్థ (OPDR)